

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci

žalobce: H. D.
e. č. X, st. přísl. X
pobytem X
doručovací adresa: X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, č. j. OAM-1115/ZA-ZA12-ZA17-2019

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, č. j. OAM-1115/ZA-ZA12-ZA17-2019 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou žalobce napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2020, č. j. OAM-1115/ZA-ZA12-ZA17-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 25 písm. j) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť nebylo možno zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a na základě zjištěného stavu věci nebylo možno rozhodnout.

II. Napadené rozhodnutí

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce podal dne 9. 12. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany na území ČR.
3. Žalovaný shrnul skutkový stav věci, z něhož vyplývá, že žalobce udal žalovanému kontaktní adresu náměstí X, X a byl poučen, aby se na této adrese zdržoval a přebíral si na ní poštu a byl k zachycení v případě potřeby jej vyrozumět. Na místě se měl žalobce zdržovat v období od 10. 3. 2020 do 5. 6. 2020. Poté, co se doporučený dopis zaslaný žalovaným na toto místo vrátil jako nevyzvednutý s tím, že se žadatel z uvedené adresy odstěhoval, nechal na této adrese žalovaný provést pobytovou kontrolu Policií ČR. Při této kontrole bylo zjištěno, že poštovní schránka nenese jméno žalobce, jde o dům obývaný třemi občany ČR a žádný cizinec se na této adrese nezdržuje. Podle sdělení prodavačky květin v přízemí domu na této adrese pak žádný cizinec v minulosti nebydlel. Jiné informace o pohybu žalobce žalovaný neměl.
4. Jelikož ve věci nebyl dosud zjištěn skutkový stav bez důvodných pochybností, a proto nelze o žádosti žalobce rozhodnout. Vzhledem k tomu bylo správní řízení v této věci zastaveno ve smyslu ustanovení § 25 písm. j) zákona o azylu.

III. Žaloba

5. V žalobě a jejím doplnění žalobce uvedl, že nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí ve věci podle ustanovení § 25 písm. j) zákona o azylu. Napadené rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
6. Citované ustanovení vyžaduje, aby byly splněny dvě podmínky: a) nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a b) nemožnost rozhodnout na základě zjištěného skutkového stavu.
7. Žalobce uvedl, že považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné ve vztahu k naplnění druhé podmínky b). Žalovaný konkrétně nezdůvodnil, co mu bránilo rozhodnout o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Měl totiž k dispozici dostatek informací, na základě nichž mohl o žádosti žalobce rozhodnout. Pokud tomu tak nebylo, pak měl žalovaný odůvodnit rozhodnutí o zastavení řízení alespoň tím, jaké další kroky měl v úmyslu v řízení provádět za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Zdůvodnění obsažené v napadeném rozhodnutí nelze považovat za dostačující.

8. Z uvedených důvodů navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Společně s podanou žalobou žalobce požádal o přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Ve svém vyjádření žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě skutečností reflektovaných ve správním spisu. Napadené rozhodnutí není vadné, nesprávné ani nezákonné. Pokud jde o samotnou právní kvalifikaci případu, žalovaný má za to, že nevybočil z mezí zákonného ustanovení § 25 písm. j) zákona o azylu, pokud řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastavil. Je to právě žalobce, kdo má povinnost se hlásit pobytovému středisku a nahlásit své aktuální místo pobytu.
10. Je nutno vycházet z toho, že žalobce si musel být vědom, že je účastníkem řízení a poskytnout žalovanému přiměřenou součinnost.
11. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
13. Krajský soud nevyhověl návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě usnesením ze dne 14. 8. 2018, č. j. 33 Az 32/2020 – 23 (nabylo právní moci ke dni 3. 7. 2020).
14. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly naplněny podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a účastníci nařízení jednání nepožadovali.
15. Žaloba je důvodná.
16. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového stavu zjištěného ze správního spisu. Správní spis obsahuje především žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 9. 12. 2019, dále poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 16. 12. 2019 a protokol o pohovoru k žádosti ze dne 16. 12. 2019. Z protokolu zejm. vyplývá, že žalobce sdělil vše, co chtěl a co se vázalo k jeho azylovému příběhu. Nechtěl dodatečně doložit žádné doklady, dokumenty ani jiné materiály. Dále spis obsahuje žádost o schengenské vízum ze dne 2. 11. 2018 včetně připojených podkladů. Na základě žádosti ze dne 10. 3. 2020 bylo žalobci povoleno opuštění pobytového střediska na dobu více jak 15 dní (až do 5. 6. 2020), kde žalobce uvedl adresu nám. X, X. Zároveň byl poučen, že mu na tuto adresu žalovaný

může zasílat písemnosti, přičemž v tomto ohledu vzal na vědomí povinnost označit si poštovní schránku. Žalobci bylo zasláno předvolání k seznámení se s podklady, které se však žalovanému vrátilo jako nedoručitelné (adresát se odstěhoval). Na základě toho žalovaný vyžádal u Krajského ředitelství Policie Jihomoravského kraje provedení pobytové kontroly na adrese X, X. Na základě ní bylo zjištěno, že v domě není poštovní schránka a zvonek není opatřen žádnými jmény. Podle sdělení prodavačky v obchodě v přízemí tohoto domu bydlí v bytě pouze tři občané ČR a žádný cizinec tam nebydlí.

17. Podle ustanovení § 25 písm. j) zákona o azylu platí, že řízení se zastaví, *jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout*. Tento důvod pro zastavení řízení byl do zákona o azylu zakotven novelou zákonem č. 314/2015 s účinností ode dne 18. 12. 2015. Správní praxe a judikatura správních soudů vyložily podmínky pro aplikaci tohoto důvodu pro zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany restriktivně. Jde o tzv. implicitní zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kdy žadatel svým chováním v řízení o udělení mezinárodní ochrany (v tomto případě fluktuací mimo hlášenou adresu pobytu a z toho plynoucím nepřebíráním zasílaných písemností) dá jednoznačně najevo, že nebude žalovanému poskytovat v řízení součinnost, tudíž netrvá na dalším vedení správního řízení.
18. K první podmínce se z judikatury správních soudů podává, že obsah správního spisu musí vypovídat o iniciativě správního orgánu zjistit adresu žadatele o mezinárodní ochranu. Teprve neúspěšný výsledek takové iniciativy k získání adresy žadatele je naplnění první podmínky pro eventuální zastavení řízení dle § 25 písm. j) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Nepostačuje kupříkladu, že žalobce opustí pobytové středisko bez předchozího oznámení atp. Žalovaný je povinen místo pobytu žalobce aktivně prošetřovat (viz k tomu rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 8. 2018, č. j. 62 Az 19/2018 – 42, dále také rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2018, č. j. 43 Az 7/2017 – 42).
19. Druhou nezbytnou podmínkou zastavení řízení dle § 25 písm. j) zákona o azylu je skutečnost, že na základě dosud zjištěného stavu nelze rozhodnout o žádosti o azyl. Ke druhé podmínce lze uvést, že žalovaný musí v rozhodnutí o zastavení řízení srozumitelně, ale také dostatečně konkrétně sdělit, proč nebylo možno vydat rozhodnutí na základě zjištěného stavu věci. Tyto důvody musejí zcela logicky v první řadě spočívat v tom, jaké kroky se v řízení žalovanému povedlo realizovat a jaké doposud nikoliv, a následně ve vyhodnocení nezbytnosti chybějících procesních kroků pro dosažení účelu řízení, tedy obvykle meritorního posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
20. V odůvodnění rozhodnutí nemůže být tato skutečnost pouze bez dalšího konstatována. Vzhledem k tomu, že zastavení správního řízení bez vydání rozhodnutí ve věci samé znamená zásadní zásah do práv účastníka řízení, musí být takové tvrzení v rozhodnutí správního orgánu řádně odůvodněno a musí mít oporu v podkladech správního řízení obsažených ve správním spise. Není-li tomu tak, je nutno i z tohoto důvodu považovat rozhodnutí správního orgánu za vadné, resp. nepřezkoumatelné

pro nedostatek důvodů (viz k tomu obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2021, č. j. 2 Az 40/2019 – 16, viz dále rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 1. 2021, č. j. 32 Az 4/2019 - 46).

21. V předmětné věci je zřejmé, že první podmínka pro zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany byla naplněna. Jak bylo v řízení zjištěno na základě neúspěšného pokusu o doručení a následné pobytové kontroly Policie ČR, žalobce se na jím udané adrese hlášeného pobytu mimo Pobytové středisko Zastávka fakticky nezdržoval, přičemž ani ho v tomto domě nikdo neznal. Rovněž tak neměl označenou poštovní schránku ani zvonek. Je tedy zřejmé, že adresa pobytu žalobce byla fiktivní. Sám žalobce proti splnění této podmínky pro zastavení řízení ani nic nenamítal.
22. Jediný žalobní bod žalobce soustředil proti úsudku žalovaného o naplnění druhé podmínky, a tou je procesní situace v řízení o udělení mezinárodní ochrany, kdy *na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout*. V tomto ohledu krajský soud především uvádí, že takový závěr logicky neplyne pouze z toho, že v řízení nebylo ještě vydáno konečné rozhodnutí, ale musí jít o určitou situaci plynoucí z doposud nashromážděných podkladů a jejich předběžného hodnocení žalovaným. V předmětném řízení byl se žalobcem proveden pohovor (viz protokol o pohovoru) a do spisu dále byla založena kopie jeho žádosti o schengenské vízum. Nicméně žalovaný nezaložil do spisu žádné zprávy o zemi původu. Přesto však – poněkud nesmyslně – zaslal žalobci výzvu k seznámení se s podklady pro rozhodnutí, která mu ovšem již účinně nebyla doručena.
23. Krajský soud za této situace konstatuje, že žalovaný měl – jak je jeho zákonnou povinností – v napadeném rozhodnutí přezkoumatelně a srozumitelně vyložit, jaké úkony v řízení měly být učiněny a co mu bránilo ve vydání rozhodnutí. Krajský soud nehodlá tuto činnost žalovaného nahrazovat, neboť to zaprvé není jeho úkolem, a za druhé byl průběh správního řízení předcházející zastavení řízení poněkud zvláštní. Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze opsal zákonnou formulaci s tím, že aktuálně shromážděné podklady neumožňují zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (srov. § 3 správního řádu), nedostačuje to k tomu, aby odůvodnění napadeného rozhodnutí bylo chápáno jako přezkoumatelné ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu.
24. Krajský soud tedy shledal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., a to konkrétně stran zdůvodnění podmínky nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci pro rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

25. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal, že napadené rozhodnutí trpí vadou ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., a proto je zrušil a vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému. V něm bude povinností žalovaného pokračovat v řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Pokud žalovaný v mezičase

projednává novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, pak je na místě řízení v těchto věcech vést společně.

26. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., a to podle skutečností zřejmých ze spisu. Žalobce měl ve věci plný úspěch, ale krajský soud nezjistil, že by mu v řízení nějaké náklady vznikly. Žalovaný v řízení úspěch neměl. Proto krajský soud rozhodl konsolidovaným výrokem o tom, že žádnému z účastníků nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. října 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.